

LA NOVA ANDORRA

EL SOCIALDEMÒCRATA
JAUME BARTUMEU ÉS
EL CANDIDAT MÉS BEN
SITUAT PER GUANYAR
LES ELECCIONS
GENERALS DEL
PROPER DIUMENGE 26
D'ABRIL A ANDORRA.
EL PAÍS ESTÀ CANSAT
DE CATORZE ANYS DE
GOVERN LIBERAL I
DEMANA UN CANVI
PER PODER AFRONTAR
AMB VALENTIA I
EFICÀCIA ELS GRANS
REPTES POLÍTICS,
ECONÒMICS I SOCIALS
DELS PRÒXIMS ANYS

Pàg. **6**

26-A: ELECCIONS A ANDORRA

Transcendental renovació del Consell General

JAUME BARTUMEU ÉS A PUNT PER SER EL NOU CAP DE GOVERN

El líder socialdemòcrata i cap de llista de L'Alternativa apareix com el candidat més ben situat en les enquestes, però encara es detecta molt vot indecís. No es descarta la possibilitat d'un futur Govern de concertació nacional.

Text: R. de C.

Andorra és un país petit, on tothom es coneix, on la pràctica d'anar a buscar el vot porta a porta encara està molt arrelada entre candidats i electors. Si a aquestes peculiaritats hi afegim que la dreta ha exercit durant molts anys una pressió *caciquil* sobre l'elector, s'entén perquè pocs dies abans de les eleccions encara hi ha un 40% d'electors que es declaraven indecisos respecte de la destinació del seu vot el proper diumenge.

D'aquesta dada se'n poden fer dues lectures: la prudència andorrana –coneguda popularment amb l'expressió «fer l'andorrà»– fa que l'elector mantingui la privacitat del seu vot fins al final. L'altra lectura és la de la por, és a dir, la que el fa ser prudent per por a represàlies dels qui exerceixen el poder econòmic i empresarial en el cas que sàpiguen cap on s'orienta el vot de determinada persona que és un assalariat o té interessos empresarials creuats. I finalment, menor però també definitiu per entendre l'elevat percentatge d'indecisos, és el vot amagat liberal: aquells que, després dels magres resultats obtinguts per al país durant 14 anys de governs liberals, ara no s'atreixeixen a manifestar públicament que votaran Coalició Reformista, la candidatura hereva del Partit Liberal.

La intenció de vot a la llista nacional dona un avantatge considerable al Partit Socialdemòcrata, amb un 29,6%, al qual segueix a molta distància Coalició Reformista, amb un 11,1%. El tercer en discòrdia, Andorra pel Canvi (APC), obté un 7,3%. Si es traslla-

den aquests percentatges a escons, dels 14 que corresponen a la llista nacional, el PS de Bartumeu s'enduria 7 parlamentaris, el CR de Gabriel, 4, i APC, 3. Els altres 14 consellers generals que completen la cambra s'escullen per llista territorial.

VALORACIÓ DELS CANDIDATS

Pel que fa a la valoració dels candidats a cap de Govern, el socialdemòcrata Jaume Bartumeu també apareix en primera posició, amb un 6%; el segueix Joan Gabriel, amb un 5,6%. La resta de candidats no arriben a l'aprovat.

En resum, l'enquesta que dona guanyador el socialdemòcrata Bartumeu, sense atrevir-se a apuntar si serà per majoria absoluta o relativa, es podria dir que s'adiu amb la realitat del que es respira en l'ambient electoral andorrà. La societat vol canvi, no

Coalició Reformista també s'apunta al canvi, com si no tingués res a veure amb el partit que ha governat Andorra en els últims catorze anys

en va és la paraula més utilitzada per tots els partits, incloent-hi la liberal Coalició Reformista –com si no hagués tingut res a veure en els 14 anys que fa que governa el PLA–, i això també es palpa en les xifres de l'enquesta.

LA NACIONAL I LES PARROQUIALS

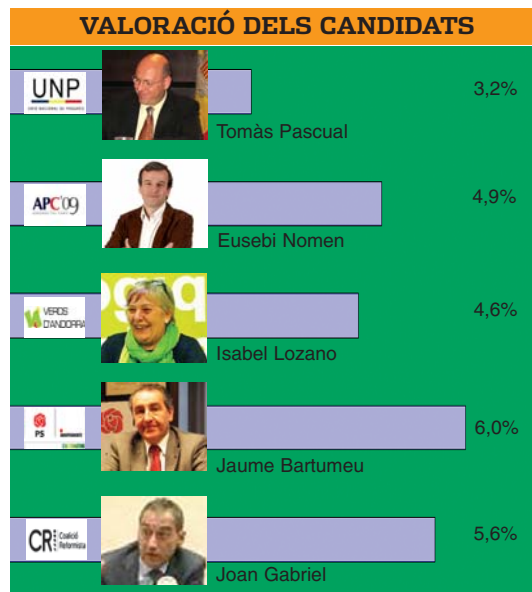
Però aquesta enquesta només és fiable en la intenció de vot de la llista nacional, o dit d'una altra manera, dels candidats a cap de Govern; perquè la intenció de vot

ECONOMIA

Suport al turisme

■ El comerç andorrà ha perdut competitivitat i sobreviu gràcies al visitant que hi va a esquiar o a gaudir del termalisme. No obstant això, tot i el potencial del turisme, els governs liberals no han augmentat el pressupost del Ministeri de Turisme, tal com ha denunciat el socialdemòcrata Jaume Bartumeu. El PS anuncia que si governa destinarà més diners a aquest pilar de l'economia andorrana, mentre que Joan Gabriel es compromet a doblar el pressupost en economia i comerç, tot i que els liberals, dels quals és hereu, no han aplicat ni un sol augment en 14 anys.

a les llistes parroquials s'ha extrapolat a partir de les valoracions dels candidats territorials. És pràcticament impossible desxifrar –pel que dèiem abans de la prudència de l'elector– la intenció de vot a les set llistes territorials –una per parròquia–, on hi ha el veritable terreny de joc que acabarà decidint qui és el guanyador. Allò que sí que fa a les candidatures territorials és fixar el grau d'acceptació de cada candidat, i aquí és on es constata que els candidats socialdemòcrates, en conjunt, també són els més ben valorats per l'elector; molt per damunt dels liberals. Destaca, per exemple, que el candidat d'Ordino pel PS, Esteve López, és el més ben valorat amb un 7,1% de tots els candidats territorials, ja

no només d'Ordino sinó de totes les parròquies. En canvi, els candidats de Coalició Reformista són els valorats amb una nota més negativa, a excepció de Sant Julià de Lòria i Canillo, feus tradicionals de la dreta andorrana. També destaca el cas de la ministra de Presidència, Conxita Marsol, una candidata territorial dels liberals que no obté ni tan sols l'aprovat, amb un 4,9%.

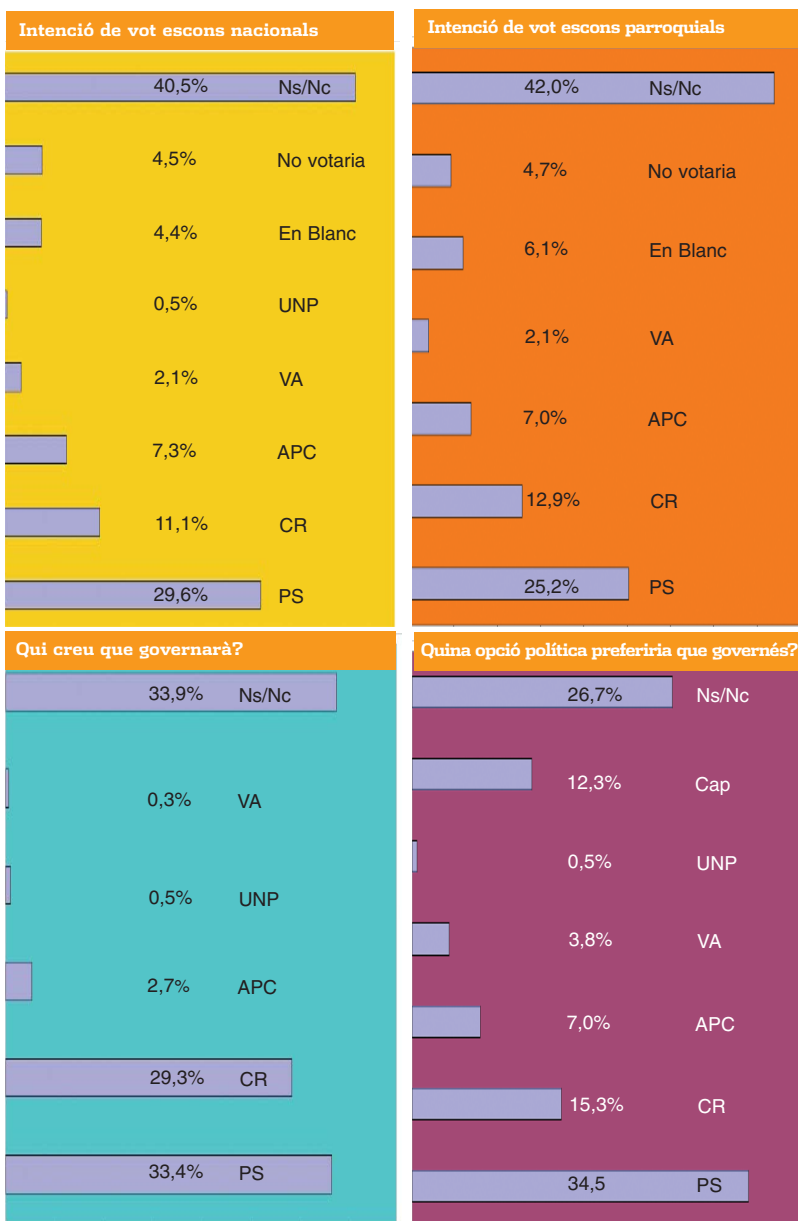
No és d'estranyar la poca valoració que obtenen els candidats de Coalició Reformista si es té en compte que, segons el baròmetre del mes de novembre passat, la gran majoria dels andorrans, un 75,5%, no sabien quines accions, en especial econòmiques, s'havien impulsat des del Executiu de Pintat per fer front a la crisi. I la

valoració dels que sí que estaven assabentats de les iniciatives no va ser gaire elevada: la nota mitjana es va quedar en un 4,62.

Del que sí que són conscients els ciutadans andorrans és del grau d'endeutament del seu Govern. El pressupost estatal ha tancat el 2008 amb 99 milions d'euros de déficit. El deute del Govern arriba, per tant, als 500 milions si es tenen en compte totes les consignes de pagament ordenades.

UN GOVERN A L'ALEMANYA?

El delicat moment que passa Andorra, les dificultats econòmiques –que al país dels Pirineus no només són conseqüència de la crisi mundial, sinó d'una crisi estructural profunda–, la reforma del marc tributari i fiscal, l'ober-

El sistema electoral vigent afavoreix la dreta andorrana

Si alguna cosa fa temps que es posa en dubte, però que en aquestes eleccions encara s'evidencia més, és el sistema electoral pel qual surten elegits els 28 consellers generals que formen el Consell General. És un sistema d'elecció mixta pel qual 14 dels consellers generals s'obtenen de manera proporcional als vots obtinguts en una llista nacional i els altres 14 s'escullen per sistema majoritari a través de les llistes parroquials. Hi ha set llistes territorials –una per cada parròquia: Canillo, Encamp, Ordino, la Massana, Andorra la Vella, Sant Julià de Lòria i Escaldes-Engordany– i a cada parròquia se n'escullen dos del sistema majoritari, és a dir, qui treu més vots s'emporta els dos consellers generals de la parròquia.

Cal aturar-se bé en aquest sistema per entendre com unes eleccions les pot guanyar en nombre de vots una formació política però en canvi en nombre de consellers generals les pot guanyar l'altra. Fem un exercici històric de memòria i situem-nos ara fa quatre anys: les parròquies menys poblades, com Canillo, Ordino i la Massana, tradicionals feus liberals, van donar d'entrada ja sis consellers generals al PLA. Si hi sumem un altre feu liberal per excel·lència, Sant Julià de Lòria, en total van ser vuit consellers generals de patac que es van emportar les candidatures liberals el 2005. En canvi, precisament, allà on hi ha més vots, a les parròquies d'Andorra la Vella, Encamp i Escaldes-

Engordany, les darreres generals van votar socialdemòcrata, i per tant es van endur sis consellers generals escollits pel territori. El PS va treure més vots, però es va endur menys consellers generals en les llistes parroquials. En la llista nacional va haver-hi un empat tècnic: liberals i socialdemòcrates van assolir sis

14 consellers generals s'escullen per votació de llistes nacionals i els altres 14 surten per un sistema majoritari a través de les set llistes parroquials

consellers generals; però Albert Pintat, candidat liberal aleshores, va obtenir el triomf gràcies a la suma dels vuit parròquials, és a dir, catorze en total. Els socialdemòcrates es van quedar amb dotze.

Aquesta penalització que reben els socialdemòcrates ha provocat que l'estratègia de Jaume Bartumeu i el seu equip es reorientés des de fa quatre anys i reforcessin la presència del partit en parròquies considerades clau com la Massana i Ordino. Si Bartumeu assegura els sis consellers territorials d'Andorra la Vella, Encamp i Escaldes-Engordany, i aconsegueix sumar-hi només una de les altres dues, Ordino o la Massana, es podria dir que els socialdemòcrates tindrien assegurada la majoria absoluta al Consell General. ●

tura i la transparència a ulls dels nostres veïns, la resituació dels bancs andorrans després del compromís de legislar en matèria d'intercanvi d'informació, l'aparició de l'atur per primera vegada, la gradual baixada del turisme, la greu crisi immobiliària, la manca d'oportunitats per als joves andorrans... un llarg etcètera del qual a ulls de molta gent és impossible sortir-se'n si no és a través d'un Govern fort i amb un acord ampli de totes les forces polítiques. Bartumeu ja va llançar el primer dia de campanya que, si guanyava, encara que fos per majoria absoluta, obriria la composició del seu Govern a la participació de totes les forces polítiques. Joan Gabriel també ha dit que, en cas de ser ell el guanyador, el seu

Bartumeu es mostra partidari de formar un Govern amb diverses formacions polítiques, encara que guanyés per majoria absoluta

Govern estaria format per les millors persones que «poden tirar endavant aquest país» independentment del partit polític a què pertanyin. El tercer candidat amb possibilitats de sortir almenys conseller general, Eusebi Nomen, deixa clar que la seva única opció passa per un Govern de concertació.

Pot ser que vegem a Andorra un govern a l'alemanya? Entre d'altres coses perquè el candidat liberal, Joan Gabriel, ha sabut arr-

conar i marginar el sector més dur del seu partit, s'ha fet una campanya i un programa a la seva mida, i és més dialogant que els seus antecessors. Pexemple, no va tenir cap inconvenient a retratar-se amb Bartumeu el dia de la primera enganxada de cartells, quan l'atzar els va fer coincidir a la mateixa plaça pública. Pot ser possible, però abans fa falta acabar una campanya electoral on si hi ha alguna cosa que queda clara és que qui presenta una proposta més ben estructurada i amb sentit d'estat són els socialdemòcrates. Gabriel juga contra rellotge i amb l'handicap de no haver tingut temps ni per fer el programa ni per elaborar l'estratègia. I no cal oblidar que li agradi o no és heredu de les polítiques liberals. ●